

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/95/2017
Identifikačné číslo spisu:	1213241186
Dátum vydania rozhodnutia:	07.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1213241186.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T., bývajúcej v X., zastúpenej JUDr. Ing. Lujzou Jurkovičovou, PhD., advokátkou v Bratislave, Mliekarenská 8, proti žalovanému Stavebnému bytovému družstvu Bratislava II, so sídlom v Bratislave, Strojnícka 8, o 3 858,86 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 15 C 164/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 256/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) čiastočným rozsudkom z 18. februára 2015 č.k. 15 C 164/2015-224 zastavil konanie v časti týkajúcej sa sumy 1 130,15 eur, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1 898,96 eur do troch dní a žalobu v časti týkajúcej sa sumy 788,35 eur spolu s 1 % úrokom z omeškania zo sumy 1 039,- eur od 14. júla 2011 do zaplattenia zamietol. Samostatným výrokom rozhodol, že o zvyšku žaloby (41,40 eur s príslušenstvom a o trovách konania) rozhodne v konečnom rozsudku. Výrok o zastavení konania odôvodnil ustanovením § 96 O.s.p. a späťvzatím žaloby žalobkyňou v tejto časti. Výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 1 898,96 eur právne odôvodnil ustanoveniami § 488 a nasl. Občianskeho zákonníka a § 8a ods. 1, § 10 ods. 1, 6 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, vecne tým, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že na strane žalovaného došlo v tejto výške k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne vzniknutého z neoprávneného vyúčtovania nákladov na bývanie v položkách uvádzaných žalobkyňou v rokoch 2011 a 2012. Výrok zamietajúci žalobu vo výške 788,35 eur s prísl. odôvodnil uplatnením námietky premlčania zo strany žalovaného a uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, keď o výške bezdôvodného obohatenia za rok 2010 sa žalobkyňa dozvedela z vyúčtovania nákladov na bývanie 15. júna 2011, pričom tento nárok uplatnila až žalobou doručenou súdu 4. decembra 2013. Rozhodnutie o zvyšku nároku vo výške 41,40 eur a o trovách konania samostatným rozhodnutím odôvodnil potrebou doplnenia dokazovania v tejto časti.

2. Na odvolanie žalobkyne (do zamietajúceho výroku) a žalovaného (do výroku žalobe vyhovujúceho) Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 256/2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v oboch napadnutých výrokoch ako vecne správny s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1, 2 C.s.p., keď dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, dokazovanie vykonal v potrebnom rozsahu na zistenie rozhodujúcich skutočností, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré aj náležite a dostatočne odôvodnil. K námietkam uvádzaným v dôvodoch odvolania uviedol, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil jednotlivé položky účtované žalobkyni žalovaným bez právneho dôvodu, t. j. bez toho, aby žalobkyni vznikol záväzok na ich plnenie, pretože žalobkyňa nebola vlastníčkou bytu v danom období, ale jeho nájomníčkou a súd rozlíšil nájomný vzťah medzi prenajímateľom a nájomcom a vzťah medzi vlastníkom bytu a správcom bytového domu. Uviedol, že súd prvej inštancie postupoval správne aj pri posudzovaní o námietke premlčania vznesenej žalovaným a za nedôvodnú považoval námietku žalobkyne týkajúcu sa podpisu odvolania na to (ne)oprávnenou osobou. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania ponechal na rozhodnutie súdu prvej inštancie v konečnom rozhodnutí.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, avšak len do časti týkajúcej sa sumy 788,35 eur s príslušenstvom, podala dovolanie žalobkyňa. Podľa jej názoru je dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a dôvodné preto, lebo napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolateľka spochybnila správnosť zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, pretože tento sa neoboznámil s priebehom predchádzajúceho konania medzi týmito účastníkmi v obdobnej veci, nevyžiadal si predmetný spisový materiál, bez vysvetlenia spochybnil argumenty žalobkyne, nesprávne aplikoval na premlčanie uplatneného nároku § 107 ods. 1 namiesto § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka a odvolací súd si pripojil dva spisy nesúvisiace s predmetom konania. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 709/2009 uviedla, že súdy nižších inštancií sa nezaoberali tým, akú premlčaciu dobu na žalobkyňou uplatnené nároky treba aplikovať. Súd prvej inštancie posúdil premlčanie len podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka a odvolací súd sa s argumentami vznesenými žalobkyňou nezaoberal, a nedoplnil dokazovanie v tomto smere. Nesprávne právne posúdenie súdov nižších inštancií pri aplikácii objektívnej desaťročnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že už v konaní vedenom týmito účastníkmi pod sp. zn. 58 C 130/2009 žalovaný vedel, že neoprávnené účtuje žalobkyni predmetné položky za služby. Súdy sa vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali s namietanými skutočnosťami vo vzťahu k premlčaniu nárok, ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, čím sa odklonili od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pretože nesprávne posúdili úmyselné konanie žalovaného pri získaní bezdôvodného obohatenia. V doplnenom podaní s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky uverejneného pod R 22/1982 a jeho rozhodnutie sp. zn. 25 Cdo 1460/2002 zopakovala námietky uvádzané už v predchádzajúcom konaní týkajúce sa oprávnenosti žalovaným podanej námietky premlčania listom z 9. decembra 2014 a podpísaním tohto listu pracovníkom družstva povereným na zastupovanie v konaní vtedajším predsedom žalovaného. Z týchto dôvodov dovolateľka žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, v ktorom bude povinný žalobe v tejto časti vyhovieť.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu nepodal. Dovolanie žalobkyne nie je podľa jeho názoru v žiadnom uvádzanom bode dôvodné, tvrdenie žalobkyne, že žalovaný zneužíva svoje postavenie je nepravdivé, voči žalobkyni je ústretový a dobromyseľný. Spochybňovanie právoplatnosti poverenia zamestnanca na zastupovanie považuje za nedôvodné. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie(?).

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V prejednávanej veci bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Procesné účinky teda dovolanie vyvolalo po tomto dni.

7. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol C.s.p. v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie naďalej nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 vyjadril právny názor aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní nižších súdov, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 C.s.p.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

12. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku tejto viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. V zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 C.s.p. je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú

výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

15. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 C.s.p., má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C.s.p.). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

16. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť jej dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

17. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

18. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ.

19. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemôže ale najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p.

20. V prejednávanej veci dovolateľka napadla dovolaním rozsudok odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Vo svojom dovolaní podala všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred prvoinštančným a odvolacím súdom, avšak odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu dovolateľka v dovolaní ani v jeho doplnení bližšie - označením rozhodnutí napĺňajúcich pojem ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu nekonkretizovala, teda tento dovolací dôvod nevymedzila tak, aby naplnil predpoklady vyplývajúce z dikcie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. V uvedenej súvislosti poukazuje dovolací súd na definíciu pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ uvedenú v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 6/2017 zo 6. marca 2017, kde sa uvádza: „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivu v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali“. Žalobkyňa však v dovolaní okrem troch rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky neoznačila žiadne rozhodnutia, či rozhodnutie odvolacieho súdu (Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), od ktorého sa odvolací súd odklonil. V súvislosti s právnymi otázkami namietanými v dovolaní neuviedla (okrem odkazu na § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka), v čom konkrétne

spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci. Podané dovolanie teda nedostatočne vysvetľuje, z čoho sa vyvodzuje jeho prípustnosť (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.).

21. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f/ C.s.p. odmietol.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcov rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.